

dr hab. inż. Dariusz Plinta, prof. ATH
Katedra Inżynierii Produkcji
Wydział Budowy Maszyn i Informatyki
Akademia Techniczno – Humanistyczna w Bielsku-Białej
ul. Willowa 2, 43-309 Bielsko-Biała

Recenzja
rozprawy doktorskiej
mgr inż. Łukasza Dragun
p.t.

Analiza możliwości zwiększenia produktywności w przedsiębiorstwie
o produkcji ciągłej poprzez zmniejszenie przestojów remontowych

promotor pracy: dr hab. inż. Jerzy Jaroszewicz, prof. nzw. Politechnika Białostocka

promotor pomocniczy: dr inż. Artur Szmidt, Politechnika Świętokrzyska

Recenzję opracowano na podstawie umowy o dzieło nr XII/Dec-Z/19/17 zawartej w dniu 18.09.2017 r.

1. Formalna prezentacja rozprawy, uwagi ogólne

Przedstawiona do recenzji praca składa się z 5 rozdziałów zawartych na 219 stronach tekstu wraz z wykazem bibliograficznym liczącym 172 pozycje oraz dziewięciu dołączonych załączników (liczących 48 stron).

Układ pracy oraz sposób ujęcia tematu w poszczególnych rozdziałach jest prawidłowy. Tematyka pracy jest poświęcona głównie zagadnieniom utrzymania ruchu z szczególnym uwzględnieniem gospodarki remontowej prowadzonej w przedsiębiorstwach o produkcji ciągłej. Głównym celem pracy było opracowanie modelu eksploatacji maszyn i urządzeń umożliwiającego zwiększenie produktywności maszyn i urządzeń wykorzystywanych w elektrociepłowniach.

Przedstawiony problem jest jednym z bardziej istotnych w inżynierii produkcji szczegółowo analizowany w przedsiębiorstwach produkcyjnych niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa oraz branży. Recenzowana praca bardzo dobrze pokazuje znaczenie problemu oraz istotność rozwiązań zwiększających produktywność procesów produkcyjnych, a w szczególności konieczność zmniejszania przestojów remontowych maszyn technologicznych.

W pracy wyróżniono pięć głównych rozdziałów, które przeplatają treści teoretyczne z praktycznymi badaniami. Rozdział pierwszy stanowi w całości część teoretyczną pracy. Natomiast kolejne rozdziały, w tym rozdziały drugi i piąty na wstępie pokazują istotę stosowania różnych narzędzi analitycznych oraz praktyczne przykłady ich wykorzystania. Z kolei rozdziały trzeci i czwarty opisują uwarunkowania związane z funkcjonowaniem analizowanego przedsiębiorstwa.

Ostatnią część pracy stanowi punkt zawierający podsumowanie i wnioski końcowe.

W rozdziale pierwszym scharakteryzowano podstawy teoretyczne gospodarki remontowej, jej organizację, systemy utrzymania ruchu oraz zasady utrzymania sprawności obiektów technicznych. Przedstawiono tu najważniejsze pojęcia związane z gospodarką remontową. Rozdział ten stanowi bardzo dobrą teoretyczną podstawę do przeprowadzonych praktycznych analiz opisanych w kolejnych rozdziałach pracy. Z kolei drugi rozdział opisuje wykorzystanie metody FMEA do analizy funkcjonowania utrzymania ruchu wybranych maszyn i urządzeń eksploatowanych w elektrociepłowniach. Analizę uzupełniono opracowaniem diagramu przyczynowo skutkowego, który obrazuje przyczyny przerywania ciągłości pracy, oraz opracowaniem ankiety przeprowadzonej wśród ekspertów z przedsiębiorstwa ENEA. Opisy zawarte w rozdziale drugim stanowią bardzo dobry wstęp do badań własnych oraz analizę stanu obecnego wybranego systemu produkcyjnego, z której wynikają konkretne potrzeby usprawnienia procesów związanych z utrzymaniem ruchu.

W kolejnych dwóch rozdziałach szczegółowo przedstawiono procesy remontowe młynów węglowych i wentylatorów, w tym przykładowe przypadki wystąpienia awarii/wady w procesie utrzymania ruchu. Tematyka przedstawiona w powyższych rozdziałach bardzo dobrze wpisuje się w zakres prac naukowo badawczych z inżynierii produkcji.

W rozdziale czwartym dodatkowo przeprowadzono szczegółową analizę obciążenia technologicznego urządzeń, w tym opracowano komputerowy model opisujący zjawiska dynamiczne zachodzące w wybranych urządzeniach (model rozruchu młyna, równania ruchu elementów napędu, równania procesów elektromagnetycznych w silniku asynchronicznym), będące podstawą do ewentualnych analiz symulacyjnych.

Natomiast ostatni tj. piąty rozdział stanowi propozycję sposobu oceny efektywności analizowanych maszyn i urządzeń opartą na koncepcji Totalnego Produktywnego Utrzymania Maszyn (ang. Total Productive Maintenance – TPM). Do tego celu wykorzystano powszechnie stosowany w przemyśle maszynowym wskaźnik Całkowitej Efektywności Wykorzystania (OEE). Oprócz prezentacji idei wskaźnika pokazano tu wpływ obciążenia technologicznego na efektywność wykorzystania młynów węglowych w elektrowniach ciepłych, która przekłada się na produktywność i efektywność całego przedsiębiorstwa.

Rozprawę kończy punkt zawierający podsumowanie i wnioski końcowe.

2. Ocena zamierzenia badawczego

Przedstawiona w pracy tematyka nawiązuje do jednego z głównych celów współczesnych przedsiębiorstw produkcyjnych, jakim jest zwiększanie produktywności. Jest to efekt rosnącej konkurencyjności rynku oraz globalizacji.

Głównym celem pracy było opracowanie metody poprawy efektywności wykorzystania maszyn i urządzeń eksploatowanych w elektrowniach ciepłych, co zostało osiągnięte i potwierdzone na praktycznym przykładzie. Zrealizowane w ramach pracy badania obejmowały między innymi:

- określenie zakresu problematyki gospodarki remontowej na przykładzie elektrociepłowni;
- przeprowadzenie badań ankietowych wśród pracowników działu utrzymania ruchu;
- przeprowadzenie analizy FMEA celem oceny potencjalnych awarii młynów węglowych oraz wentylatorów;
- scharakteryzowanie przyczyn, skutków oraz działań zmniejszających ryzyko awarii;
- szczegółowe określenie zakresu prac remontowych dla wybranych maszyn eksploatowanych w elektrociepłowniach;

- przedstawienie przykładowych awarii występujących w wybranych maszynach;
- zamodelowanie rozruchu młyna węglowego;
- wyznaczenie wskaźnika efektywnego wykorzystania młynów węglowych.

Podsumowując, celem pracy było opracowanie metody poprawy efektywności wykorzystania maszyn i urządzeń eksploatowanych w elektrowniach ciepłych w oparciu o różne metody i narzędzia analizy i oceny wykorzystywania środków produkcji. W przeprowadzonych analizach sprawnie połączono między innymi metodę FMEA, metodę ankietową, TPM z wskaźnikiem OEE, diagram przyczynowo skutkowy, wykresy Pareto, modelowanie matematyczne oraz analizę przypadków eksploatacyjnych. Wszystkie założone na wstępie cele zostały osiągnięte i potwierdzone na praktycznych przykładach.

3. Ocena merytoryczna rozprawy

Merytorycznie pracę oceniam pozytywnie. Uzyskane wyniki badań dotyczące możliwości zwiększenia produktywności poprzez zmniejszenie przestojów remontowych, wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród pracowników utrzymania ruchu, przykładowa analiza FMEA, analiza wskaźnika OEE, a w szczególności praktyczne przykłady potwierdzają wymierne korzyści jakie mogą przynieść zaproponowane rozwiązania w praktyce produkcyjnej, świadczą o bardzo dobrym opanowaniu tematyki pracy.

Przedstawione w ramach pracy analizy mogą znaleźć zastosowanie w analizach funkcjonowania różnych przedsiębiorstw produkcyjnych – nie tylko z branży energetycznej. Zastosowanie zaproponowanego sposobu analizy jest szansą dla rozwoju każdego przedsiębiorstwa produkcyjnego, a w szczególności procesów utrzymania ruchu i remontów realizowanych wewnątrz firm.

Na uwagę zasługuje kompletność opisu przeprowadzonych badań. Mimo, że nie wyodrębniono jednoznacznie części z analizą literatury oraz części opisującej badania własne, a w kolejnych rozdziałach, poza pierwszym w całości teoretycznym, najpierw przedstawiono teoretyczne podstawy analiz po których następują praktyczne przykłady, praca stanowi jedną merytorycznie poprawną całość.

Niemniej w pewnych fragmentach tekstu chciałbym przedstawić pewne nieścisłości, których część ma charakter dyskusyjny. Są nimi uwagi, które zestawiono w grupy odnoszące się do poszczególnych rozdziałów dysertacji.

Rozdziały związane z wstępem, tezą, celem i wprowadzeniem do problematyki gospodarki remontowej

Tą część pracy uważam za poprawną. Pozytywnie oceniam szczegółowe streszczenie zawarte w wstępie, w którym podkreślono zakres przeprowadzonych badań i ich powiązanie z dyscypliną inżynieria produkcji. Zaletą tej części pracy, biorąc pod uwagę zorientowanie pracy na gospodarce remontowej, jest również bardzo dobra charakterystyka najważniejszych pojęć oraz aspektów związanych z zarządzaniem środkami produkcji.

Za dyskusyjne w tej partii materiału uważam jednak:

- zatytułowanie rysunku 1 (str. 33) jako „fazy eksploatacji w cyklu życia obiektu”. Bardziej pasowałby tytuł „fazy istnienia obiektu”. Eksploatacja kojarzy się z obiektami, które już zaprojektowano i które już funkcjonują w przedsiębiorstwie. Obiekty te można jednak jeszcze przeprojektować i zmodernizować, a nie skonstruować. Można byłoby również zmienić tzn. doprecyzować opis faz wymienionych na schemacie.
- niepodjęcie tematu kosztów ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa. Jest to problem każdej pracy dyplomowej. Można byłoby jednak pokusić się o zdefiniowanie algorytmu kalkulacji kosztów dla gospodarki remontowej.

Jak mógłby wyglądać algorytm kalkulacji kosztów prowadzenia gospodarki remontowej, tzn. jakie składniki kosztów należałoby w nim wyodrębnić?

Jak planować wydatki związane z planowanymi i nieplanowanymi remontami?

Rozdziały związane z badaniami własnymi (rozdziały 2-5 oraz załączniki)

Zaproponowany sposób analizy oraz praktyczne przykłady pokazują współczesne trendy w zarządzaniu parkiem maszynowym w przedsiębiorstwach o produkcji ciągłej. Na uwagę zasługuje szczegółowość opracowanych analiz oraz zakres przeprowadzonych badań. Pomimo to i tak nie wyczerpano dużej liczby zagadnień związanych np. z metodami i narzędziami doskonalenia produkcji, takimi jak: 5S, Kanban, SMED, Kaizen, dobre praktyki, informatyczne systemy wspomagające realizację procesów remontowych, itp.

W tej części pracy szczególnie na uwagę zasługują:

- badania ankietowe, które potwierdzają praktyczną wiedzę autora pracy dyplomowej na temat uwarunkowań produkcyjnych analizowanego przedsiębiorstwa,
- opracowane analizy FMEA celem identyfikacji potencjalnych przyczyn awarii powodujących przestoje remontowe,
- szczegółowe określenie zakresu prac remontowych,
- zamodelowanie rozruchu młyna węglowego,
- analiza efektywności wykorzystania młynów węglowych.

Za dyskusyjne w tej partii materiału uważam to, że:

- w pracy pominięto przedstawienie dokumentacji remontowej i poremontowej (również ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa). Można byłoby jednak przedstawić formularze z danym zniekształconymi lub puste formularze, które pokazałyby jak i jakie firma gromadzi dane;
- w kilku miejscach pracy użyto określenia „ilość obciążenia technologicznego” w odniesieniu do ilości węgla kamiennego znajdującego się komorze mielenia. Określenie takie można byłoby wcześniej opisać, np. w rozdziale 1, ponieważ pojęcie „obciążenie” różnie definiujemy, a w odniesieniu do systemów produkcyjnych kojarzymy głównie z procentowym wykorzystaniem środków produkcji oraz stanowisk pracy;
- na stronie 133 napisano, że „w wyniku badań ankietowych ustalono wskaźnik LPR”, a w rzeczywistości badania ankietowe umożliwiły jedynie identyfikację przyczyn awarii, a liczbę priorytetową określono później po wykonaniu analizy FMEA. Podobne sformułowanie umieszczono w podsumowaniu na stronie 205.

W tabeli 10 na stronie 98 wyróżniono kolorem zielonym 5 najistotniejszych przyczyn awarii, które uzyskały wartość LPR od 56 punktów w górę. Jak ustalono wartość krytyczną LPR, powyżej której wady/awarie traktujemy jako istotne?

- Wskaźnik OEE nie należy traktować jako alternatywę wykorzystywania metod poprawiających organizację procesów związanych z utrzymaniem ruchu maszyn i urządzeń (5S, Kanban, SMED, itp.). Jest to podstawowy wskaźnik koncepcji TPM, który umożliwia dokonanie oceny efektywności maszyn i urządzeń, na podstawie której podejmujemy decyzje dotyczące usprawnień oraz wdrożeń między innymi wymienionych wyżej metod.

Jak może funkcjonować system Kanban w utrzymaniu ruchu, system który jest głównie wykorzystywany w sterowaniu przepływem materiałów w warunkach produkcji masowej?

W jaki sposób ustalono wartość współczynnika jakości produkowanej mieszanki powietrzno-pyłowej? (ustalona na poziomie 99% - str.195)

Rozdział związany z podsumowaniem i wnioskami

Podsumowanie i wnioski końcowe uważam za poprawne i nie mam do nich zastrzeżeń. Przedstawione rozwiązanie, w tym sposób analizy możliwości zwiększenia produktywności oraz opracowane modele, mogą znaleźć szersze zastosowanie w praktyce produkcyjnej w różnych branżach. W zależności od branży i wielkości analizowanego przedsiębiorstwa będą identyfikowane różne awarie oraz działania poprawiające efektywność gospodarki remontowej, natomiast procedura prowadzonych badań może być identyczna.

4. Literatura

Zestaw źródeł literaturowych (157 pozycji) oraz internetowych (15 pozycji) uważam za prawidłowy i wystarczający.

5. Uwagi redakcyjne

Praca jest dobrze zredagowana. Poza drobnymi błędami literowymi, znalazłem w pracy kilka błędów, przykładowo:

- na stronie 108 błędnie odwołano się do rysunku 21 - powinno być odwołanie do rysunku 20;
- na stronie 116 w rozdziale 3 napisano, że „... zasada działania tychże młynów pierścieniowo-kulowych została już wcześniej przedstawiona w rozdziale 4” – wcześniej sugeruje wcześniejszy rozdział, dlatego fragment „została już wcześniej przedstawiona” można byłoby zamienić na „jest przedstawiona w dalszej części pracy”.

Praca jednak ogólnie świadczy o bardzo dobrym opanowaniu techniki pisania prac. Zauważone drobne nieścisłości czy błędy redakcyjne nie mają istotnego wpływu na merytoryczną ocenę pracy.

6. Wnioski końcowe

Oceniając przedstawioną pracę doktorską pragnę, mimo podanych wyżej uwag, podkreślić następujące jej walory, do których można zaliczyć:

- zasadność podjętej tematyki badawczej,
- znajomość i umiejętność przedstawienia aktualnego stanu zagadnienia,
- oryginalność zaproponowanego rozwiązania,
- praktyczne podejście do rozwiązania problemu.

W pracy autor wykazał się ogólną wiedzą z zakresu „inżynierii produkcji”, w szczególności znajomością narzędzi analizy możliwości zwiększenia produktywności przez zmniejszanie przestojów remontowych.

Powyższe czynniki skłaniają do stwierdzenia, że praca spełnia wymagania ustawowe (art.13 ustęp 1 2, 6 Ustawy o tytule i stopniach naukowych oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003r., Dz.U. z 2003 nr 65 poz. 595, najnowszy ujednolicony tekst z dnia 1 października 2011r.) stawiane pracy doktorskiej oraz że doktorant na podstawie przeprowadzonych badań wykazał się ogólną wiedzą teoretyczną w zakresie utrzymania ruchu oraz gospodarki remontowej w przedsiębiorstwach produkcyjnych oraz umiejętnościami samodzielnego prowadzenia badań naukowych.

Biorąc pod uwagę sformułowane wyżej opinie, stawiam wniosek o uznanie pracy jako spełniającej ustawowe wymagania stawiane rozprawie doktorskiej w zakresie nauk technicznych w dyscyplinie „inżynieria produkcji” oraz wnioskuję o dopuszczenie doktoranta do publicznej obrony pracy.

Bielsko-Biała, 14.11.2017.

.....*Plinbe Danica*.....